

magukról hivatásuk felelősségét. Az a nő, aki unja, vagy megveti a családi kötelességek teljesítését, az nem való arra, hogy a társadalom vezetésében részt vegyen. A családi kötelesség elhanyagolása, vagy megtagadása bűn és a társadalomra nézve csapás a férfi részéről is; de talán sokkal több férfi teljesítené abbéli kötelességeit, ha ezek megszegésére nem az a nő kényszerítené, akit nem tanítottak meg természetének, hivatásának és kötelességének ismeretére.

Bizonyos lényeges különbség mindig lesz a férfi és a nő között. Mert ez a természet alkotása, amit nem forgathat ki semmiféle tudálékos fantasztia. Nem az agyat kell itt grammok szerint mérni; de hogy ebből is divatot teremtsünk, mint már meglehetősen sikerült az egyetemesséval egy sereg szerencsétlennel szaporítani a szellemi proletárságot: arra csakugyan nem elég erős és gazdag Magyarország. Nem is ebben rejlik a nők felszabadítása. Mindezekelőtt gondoskodnunk kell a helyes nővédelemről.

A szegedi ügyvédi kamara határozatát megsemmisítették. A szegedi ügyvédi kamara is foglalkozott annak idején a június elején történt képviselőházi eseményekkel. A kamara közgyűlése kimondotta, hogy tiltakozik a törvénysértések ellen s kérte a kormányt, hogy a rend helyreállítása érdekében tegyen meg mindent. Most Székely Ferenc igazságügyminiszter a szegedi ügyvédi kamarának a törvénysértések ellen tiltakozó határozatát megsemmisítette. A miniszter döntése a kamara határozatát az 1874. évi XXXIV. törvények 64. szakaszán alapuló főfelügyeleti jogára való hivatkozással semmisíti meg. Az indokolásban a miniszter azal érvel, hogy az idézett törvény 21. szakasza egyenként sorolja föl az ügyvédi kamarák közgyűlésének tárgyait.

— Ne feszegessük ezt a témát. Tengerésziszt vagyok és ez bizonyos rezerváltságra kötelez. A szimpátiámat a megtámadott népek iránt, igaz, nem tagadtam soha és azt az álláspontomat sem, hogy embereket, akik védik a szülőföldjüket és a hitüket, forradalmároknak minősíteni nem lehet... de ismétlem, erről nem nyilatkozom szívesen.

— Akkor hát arra kérem, meséljen az életéről, hogy élt a tengeren... és a költészetéről...

— Alig hiszem, hogy mondhatnék újat önnek. A könyveim, amelyeket naplóknak is tekinthet, bennük elbeszéltem mindent, ami a nyilvánosságot érdekelheti. Tizenhét éves koromban a „Bonda” nevű iskolahajóra kerültem. Ezernyolcszázhetvenben lettem kadét, tizenegy év múlva hadnagy és huszonhét évvel később kapitány... két éve vagyok nyugatomban. Idegen népek között töltöttem az életem nagyobb részét és a távoli és idegen emberek, vidékek vonzanak ma is. Nemso-kára úgy érzem, ismét fölcsedem a sátorfámat és visszatérek Hendayaba, amelyet mindenek fölött szeretek. Akkor is ott állomásoztam, mint a Javelot parancsnoka, amikor az Akadémiába beválasztottak. Emlékszem, hogy mentem egyedül a partra és vártam egyik barátom sürgönyértetését. Nem egyet, de száz sürgönyt hozott a postás és már ekkor tudtam, hogy beválasztottak. Az

Külön női csoport a városi felsőkereskedelmi iskolában.

(Saját tudósítónktól.) A gazdasági élet természetes fejlődési irányát jelzi a nőknek mindinkább növekedő szerepe a kereskedelmi és ipari életben. — Amíg néhány évtizeddel ezelőtt csaknem kinevelték és lekicsinyelték azt a nőt, aki kereskedelmi irodába lépett állásba, addig ma már a férfiak méltó versenytársai lettek a nők, akik szorgalom és megbízhatóság tekintetében inkább nyerik meg főnökük bizalmát, mint a férfi alkalmazottak.

Bár vannak olyan kereskedelmi foglalkozási ágak, ahol nőket nem alkalmazhatnak, de a legtöbb kereskedelmi iroda női alkalmazottat keres és a lapok hirdetései tanúsítják a legjobban, milyen nagy a hiány teljesen kiképzett női kereskedelmi munkásokban.

A női kereskedelmi szaktanfolyamok nyújtották az utóbbi évekig az egyedüli képesítő és képző iskolát a kereskedelmi pályára menő nők részére. A kereskedelmi tanfolyam tanárai minden tőlük telhetőt el is követtek, hogy a leányokat legalább nemileg a gyakorlati pályára kiképezzék. — Ujabb időben olyan népesek lettek ezek a tanfolyamok és olyan népszerűségnek örvendenek, hogy a szülők mintegy kötelességüknek tartották azt, hogy a IV. polgári iskola elvégzése után erre a tanfolyamra járassák leány gyermeküket, akik egy év alatt sok minden szakismeretet tanultak, de gyakorlatilag alig tudtak valamit, — a magyar helyesírással pedig állandóan hálában állottak.

A nagyobb kereskedelmi gócpontokon látjuk ezen iskolák túlszűfoltóságát, így Szegeden az elmúlt évben három párhuzamos osztályban 127 hallgatója volt a tanfolyamnak.

Egy esztendő föltétlenül kevés ahhoz, hogy alapos kiképzést nyerjen a tanuló. — Ha a nők a férfiakkal egyenrangú tisztviselők óhajtanak lenni, — ami manapság nem ütközik nagy nehézségbe, mert mindinkább nyílnak meg a pályák a nők számára, — akkor egyenlő előképzettséggel és képesítéssel is kell bírniok.

Ezt a követelményt egymásután valószínűsítják meg a főváros, úgy mint a vidéki városok, amelyek a jelentkezők számához képest

irodalmi körökkel Daudet Alphonse szalonjában ismerkedtem meg. Az ő ötlete volt, hogy jelöltessem magam a Pallais Mazarinbe noha ő maga kevésre becsülte azt a halhatatlanságot, aminek kifejezést is adott a L'Immortelben.

Gong szólása vetett véget a beszélgetésnek. És amint végimentem, a fantasztikus termeken át kellett haladnom egy régi csarnokon, amely XI. Lajos stílusában készült, ahol egyszer Loti lakomát rendezett, a harmincz végéig tizenötödik századbéli ruhákban jelent meg, tizenötödik századbéli divatos ételekből került ki a menü, a tizenötödik század franciája volt a társalgási nyelv és az ételmaradékok a város szegényei között kerültek szétosztásra, akiket külön ez alkalomra a tizenötödik század koldusainak tipikus rongyaiba öltöztettek...

És mint az egész látogatás emléke, Pierre Loti néhány sora muzsikál bennem, benők formához, kifejezéshez jutott az egész ember, az élete és a művészete, a bölcsesége és ami örök benne: „Ne törődj a holnappal, élj gondtalanul... örülj a dolgoknak, amelyek nem csálnak meg, szép nőknek, szép kerteknek és a virágok illatának...”

résben külön női felső kereskedelmi iskolát nyitnak, részint külön női osztályokat létesítenek, részben magánvizsgára bocsátják a női vizsgázókat, részben a koedukáció elvét valószínűsítik meg az iskola és a leányok együtt tanulnak a fiukkal.

A két első mód látszik mindjárt első pillantásra a leghelyesebbnek. Ahol egyébként is túlszűfolt az iskola és elegendő női tanuló jelentkezik, ott megállhat a külön női felsőkereskedelmi iskola, — de ahol kevesebb a jelentkező, ott a legegyszerűbb, ha külön osztály nyílik meg a női tanulók számára, a fiúosztályoktól teljesen elkülönítetten, külön följáróval, hogy a fiúk és leányok között az érintkezés az iskolában lehetetlen legyen.

A kereskedelmi iskolát magánúton végezni nem tanácsos, egyrészt, mert az ilyen vizsgák leginkább nem sikerülnek, mert hiszen a gyakorlati ismereteket nem lehet könyvből betanulni, ott a rávezető magyarázás, az állandó utbaigazítás és szakavatott vezetés a legfontosabb, épp ezért célt téveszt az, aki a felsőkereskedelmi iskolát magánúton óhajtja elvégezni.

A koedukációról a mai viszonyok között beszélni sem lehet. — Vannak a tanulást illetőleg előnyei de vannak hátrányai, amelyek olyan nehezen háríthatók el, hogy célszerűbb, ha a fiúk és leányok elkülönítve tanulnak.

A női felsőkereskedelmi iskolai csoportok föllállítása mellett is nagy szükség lesz a női tanfolyamokra. — Nem minden kereskedelmi tevékenység igényli az összes kereskedelmi ismeretek elsajátítását és vannak fontosabb és kevésbé fontos tevékenységi ágak, ahol a három évig és az egy évig tanuló leányok szépen beoszthatók.

Nagyon helyesen jár el a kereskedelmi és iparkamara, amikor fokozott súlyt helyez a női kereskedelmi tanfolyamra és ott párhuzamos osztályok föllállításával mindenkire lehetővé teszi a tanfolyam látogatását; — de örömmel üdvözljük a városi felsőkereskedelmi iskola igazgató-tanácsát, amely legutóbbi gyűlésén elhatározta a külön női felsőkereskedelmi iskolai csoport föllállítását, egyelőre az alsó osztályt nyitja meg abban az esetben, ha legalább 20 tanuló oda jelentkezik. — A mai napig 12-en jelentkeztek két napalatt e tanfolyamra, úgy, hogy bizton reméljük, hogy a minimális számon jóval felül fognak a hallgatók jelentkezni és Szeged városa is a többi nagyobb városok példája után haladva, beviszi a nőket a kereskedelem és ipar műhelyébe és lehetővé teszi a szakképzett kereskedőnők nevelését. — A női csoport helyisége a Jerney-féle házban elhelyezendő felsőkereskedelmi iskola külön helyiségében lesz, ahova a nőhallgatók egészen elkülített lépcsőházon át jutnak, mint a fiúk. Itt említjük meg, hogy a városi felsőkereskedelmi iskola egyik alsó osztálya megtelt, úgy, hogy a párhuzamos osztályba veszik föl a jelentkezőket. A középső osztályba is jöttek újabb jelentkezők.

Nemzeti gyűjtés repülőgépekre. Berlinből jelentik: A németországi nemzeti gyűjtés eddig ötödfél millió márkát eredményezett Ezen az összegben katonai repülőgépeket és hadügyi kormány. A begyűlt összeget kétszer kormányozható léghajókat fog beszerezni a akkora, mint amennyit a nemzeti gyűjtés Franciaországban eredményezett erre a célra.

Előnyomulnak az elégedetlen albánok. Uszkübből jelentik: Minthogy a kamarát nem osztatták föl és a negyvennyolcórát határidő is letelt, a melyet az albánok követeléseik teljesítésére kitéztek az albánok vezérei elutaztak Feriszovicba, hogy az Uszkübbe való előnyomulást elrendeljék. Huszonnégy zászlóalj tisztjei a forradalmárok közt vannak. Ma már bizonyos, hogy a fölkelőket a kamara föllosztatása sem elégítette volna ki és ennek megtörténte után újabb és nagyobb követelésekkel állottak volna elő.